

چابهار- لوتوس؛ پلی که اوراسیا را به اقیانوس هند می‌رساند

دنیای امروز، دنیای تعریف مجراهای ترانزیتی جدید و تازه نفس است. مسیرهایی که زمان را کوتاه و هزینه‌ها را کاهش بدهد. چابهار یکی از بکرترین معبرهای ترانزیتی و لجستیکی در قرن بیست و یکم محسوب می‌شود. منطقه‌ای که دارای پیشینه‌ای تاریخی است اما با این حال، در دنیای مدرن امروز، حرفه‌های زیادی نیز برای گفتن دارد.

منطقه آزاد چابهار می‌تواند با همکاری منطقه آزاد لوتوس در آستراخان روسیه، کالاهای اوراسیایی را به اقیانوس هند و بازاری یک میلیارد و سیصد و هفتاد و پنج میلیون نفری برساند.

مسیر بمبئی، چابهار، انزلی، آستراخان، میانبری به صرفه و اقتصادی بجای سوئز محسوب می‌شود. چابهار در واقع تلاقی دو کریدور ترانزیتی بین المللی شمال-جنوب و شرق-غرب است که پتانسیل ژئوترانزیتی این نقطه از جهان را نشان می‌دهد؛ بی‌راه نیست که به چابهار همیشه بهار، چهارراه تجارت جهانی می‌گویند.

چابهار، آنچه خوبان دارند را یکجا دارد؛ چابهار آینده را با «فولاد مکران» «شرکت پتروشیمی مکران»، فولاد سترگ، شهر فرودگاهی و یک ایستگاه راه آهن متصل به شبکه سراسری، متصور شوید. آنگاه است که اهمیت تنها منطقه اقیانوسی ایران بیش از پیش روشن می‌شود. چابهار، آینده‌ی ترانزیتی اوراسیا و اقیانوس هند است.

نعمت الله ایزدی، سفیر پیشین ایران در روسیه معتقد است اگر طرف ایرانی در همکاری با روسیه برای ایجاد مناطق آزاد مشترک تمام جوانب را در نظر بگیرد، از این همکاری درآمد کسب می‌کند و از سوی دیگر در منطقه آزادی همچون چابهار به دلیل موقعیت ژئوترانزیتی که دارد، اشتغال ایجاد خواهد شد. گفت‌وگوی تجارت جهانی با سفیر پیشین ایران در روسیه را در ادامه می‌خوانید:

ایجاد مناطق آزاد مشترک بین ایران و روسیه و همچنین تشکیل اتحادیه مناطق آزاد با حضور کشورهای حاشیه دریای خزر به ویژه در بخش ترانزیت چه مزیت‌هایی دارد؟

این نوع همکاری‌ها بستگی به نوع قرارداد و تعامل طرفین دارد؛ اگر این قرارداد خوب نوشته شود در بخش ترانزیت بسیار درآمدزا و ارزشمند خواهد بود و می‌توان از آن استفاده کرد و برای کشورهای برخوردار مزیت خواهد داشت.

نوع قرارداد، تعهدات، توسعه زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری کشور ثالث از جمله‌ها که از طریق چابهار از این همکاری بهره می‌برد نیز بسیار اهمیت دارد.

در برخی ترانزیت‌ها باید همه طرف‌ها در سرمایه‌گذاری سهیم شوند. اگر روسیه می‌خواهد از منطقه آزاد لوتوس آستراخان کالایی را به بندر انزلی و چابهار و از این مسیر به هند صادر کند، نیاز به زیرساخت‌های ایران دارد بنابراین روسیه و هند باید زیرساخت‌ها را تامین کنند در غیر این صورت اگر ما زیرساخت‌ها را آماده کنیم و برای مثال ناامنی افغانستان پس از تکمیل شدن زیرساخت‌ها، امن شود و آنها به سمت این کشور به دلیل نزدیک‌تر بودن مسیر تمایل پیدا کنند، مفید نخواهد نبود. اگر نیاز به زیرساخت‌ها دارد کشورهای منتفع باید سرمایه‌گذاری کنند.

برای مثال، هنگامی که خط لوله گاز کشیده می‌شود هم همین‌طور است؛ نمی‌توانیم میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری کنیم تا به هند گاز بفرستیم، هنگامی که اروپا خریدار گاز شد، زیر تعهدمان با هند بزنیم.

این همکاری مشترک به لحاظ اقتصادی چه آورده‌ای برای ایران دارد؟

حداقل آن حق ترانزیتی است که دریافت می‌شود و اگر سرمایه‌گذاری بیشتر باشد، سرمایه وارد کشور شده، زیرساخت‌ها آماده می‌شود که می‌توان از مزایای جانبی آن نیز بهره برد.

حتی اگر هیچکدام از آنها نباشد مثل خط هوایی که از خاک کشور می‌گذرد، پولی پرداخت شده و درآمد به دست می‌آوریم. سرمایه‌گذاری‌ها باید طولانی مدت باشد تا متضرر نشویم.

با توجه به موقعیت ژئرانزیتی چابهار این همکاری مشترک در رشد منطقه آزاد چابهار چه نقشی دارد؟

به‌طور حتم اثرگذار خواهد بود؛ آبادانی به همراه دارد، اشتغال ایجاد می‌کند، زیرساخت می‌سازد زیرا نیاز به آب، برق، گاز، ساختمان و ... است که سرمایه‌گذاری می‌شود و منطقه از آن استفاده می‌کند.

به طول معمول قراردادهای همکاری مشترک به ویژه در حوزه ترانزیت، بالای ۱۰ سال است. قرارداد باید به صورتی باشد که همه هزینه‌ها بر دوش ما نیفتد و در طول زمان سرمایه بازگردد که برای چابهار و یا هر مکان دیگر مفید خواهد بود و مردم منطقه نیز از آن بهره‌مند می‌شوند.

تجارت جهانی/ نیره دوخانی

